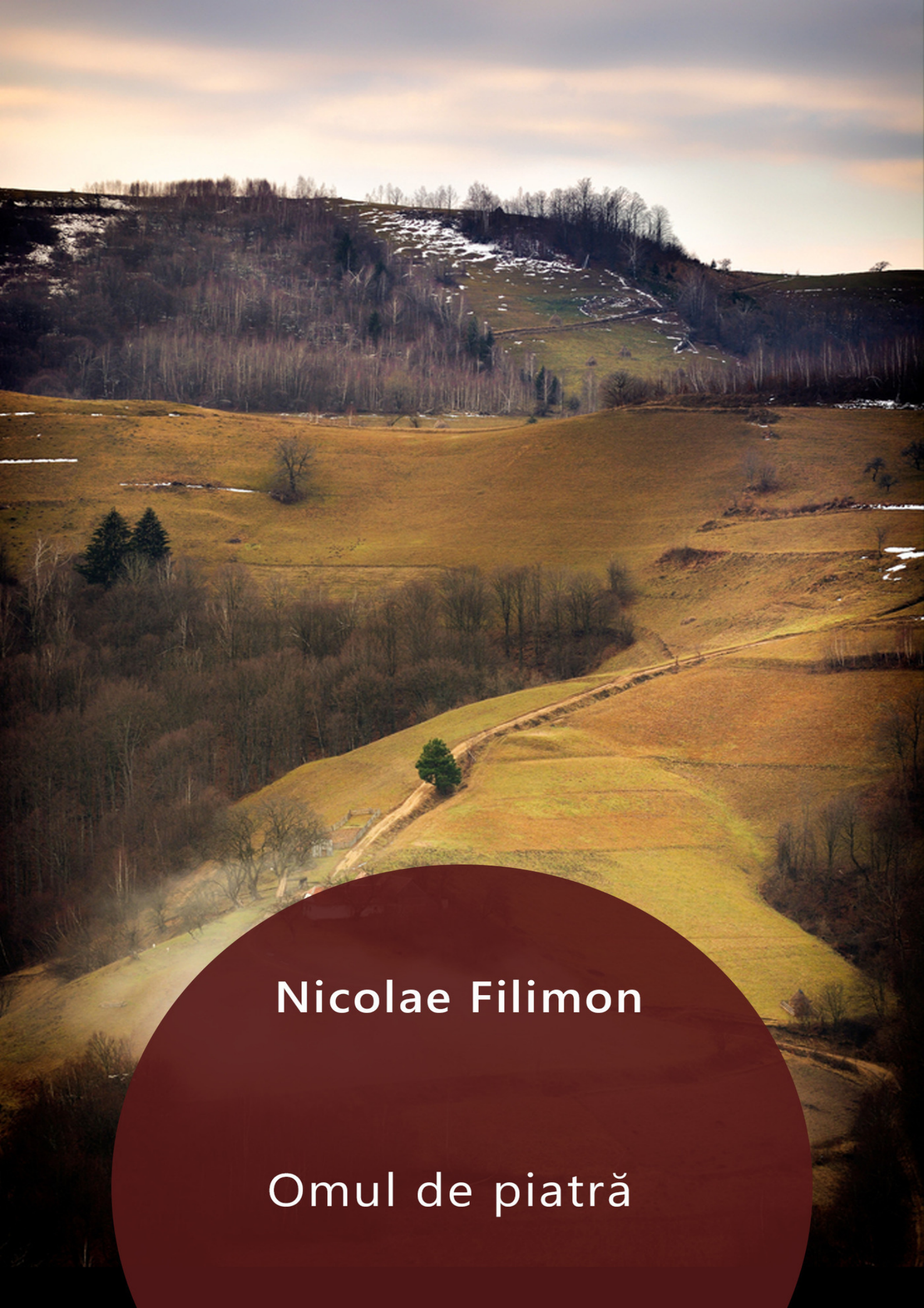

Nicolae Filimon

Omul de piatră

Nicolae Filimon

Editura Bestseller

bestseller

Carte electronică publicată cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni.

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Roman Năzdrăvan

A fost odată ca niciodată, daca n-ar fi, nici că s-ar povesti; cînd să potcovea purecele cu nouă sute nouăzeci și nouă oca de fier, și tot da cu spatele de cer; linguriță scurtă pe gura cui n-ascultă.

A fost odată trei frați olteni, dintre care unul era năzdrăvan [1]. Într-o zi își ascuțiră coasele și plecară pe o cîmpie. După ce merseră și iar merseră, dederă peste o livede de fîn mare. Ei se opriră în loc și o priviră; dar fratele cel mai mare zise:

— Știți voi una, mă?

— Știm, daca ne vei spune, răspunseră ceilalți doi frați.

— Ai, mă, să ne-ncercăm coasele pîn ăst fîn verde.

— Bine zici tu, mă, răspunse cel d-al doilea frate, și îndată începură amîndoi să cosească la fîn; dar n-apucară să sfîrșească vorba bine și zăriră pe zmeul Stan Ghindă barbaiop, călare p-o jumătate de iepure șchiop. Atunci lor, de frică, le căzură coasele din mînă, dar Roman Năzdrăvan le zise:

— Nu vă temeți, măre, lăsați pă mine, că-i viu eu de hac.

Zmeul din ce în ce s-apropia, iar cînd fu aproape de dînșii, învîrti buzduganul de trei ori și zise:

— Cine sunteți voi, bre, dă mi-ați turburat izvoarele și mi-ați încurcat livezile?

— Suntem niște oameni săraci și nemernici, măria-ta, să nu-ți faci păcat cu noi.

— Ai, sculați-vă, că vă iert, zise zmeul cu șiretlic, dar fiindcă ați început livedea, cosiți-o toată și diseară să veniți acasă să vă plătesc.

Cîtetrei frații se puseră pe cosit și cosiră zi de vară pînă seara; dar cînd înnoptă, veni zmeul și-i luă cu dînsul acasă, ca să le plătească. Ajungînd

acasă, zmeul fluieră de trei ori și numaidecît sări buzduganul din cui și puse o masă împărătească, cu douăsprezece feluri de bucate, pe care le otrăvise zmeul înadins, ca să omoare pe olteni, dar o pîine, o strachină cu apă, o lingură și o ploscă cu vin nu putu sa le otrăvească.

Zmeul atunci chemă pe olteni la masă; dar Roman Năzdrăvan îi zice:

— Să trăiești, măria-ta! noi suntem niște oameni săraci, învățați să mîncăm cum om putea și să bem ce-om putea. Dă-ne pîinea aia de colo, strachina cu apă, lingura și plosca și ne va fi de ajuns.

Zmeul pricepu viclenia lui Roman Năzdrăvan și tăcu; dar după ce se ridică masa, chemă pe vătaful de curte și-i porunci să-i ducă într-un beci, cu gînd ca să vie peste noapte, să le taie capetele.

Roman Năzdrăvan simți șiretenia zmeului, dar se făcu că nu pricepe nimic și, ca să înșele și mai bine pe zmeu, luă plosca și se duse în beci, împreună cu frații lui, iar dupe aceea scoase din traistă un fluier de prun și începu să cînte:

Fluieraș frumușel,
Mititel, gingășel,
Dacă tu mă iubești,
Vin-acum să-mi slujești.

N-apucă să sfîrșească cîntecul și d-odată veniră patru păsări măiestre și puseră o masă cum se pune la domni și la împărați. Roman Năzdrăvan chemă la masă pe slujnicile zmeului și le dete de băut pînă se îmbătară și adormiră; apoi le dezbrăcă de hainele lor și se îmbrăcă el și frații lui cu dînsele, iar pe slujnice le îmbrăcă cu zăbunele lor cele bărbătești și se duseră să se culce. Dar abia ce începură să aţipească de somn și zmeul veni cu paloșul să le taie capetele. Văzîndu-i însă îmbrăcați muierește, merse înainte și tăie capetele slujnicilor, apoi se duse și se culcă. Atunci, Roman Năzdrăvan sculă pe ceilalți doi frați și o apucară la sănătoasa.

Se duseră și iar se mai duseră, cale lungă ca

Dumnezeu să ne-ajungă, că cuvîntul din poveste înainte mai lung și mai frumos este. Este ce este, basmul d-aici înainte se gătește, Dumnezeu în casă la noi sosește. Se duseră trei zile și trei nopți și dederă peste un palat mîndru și frumos și se puseră cîtetrei la poartă.

Împăratul îi văzu dupe geam și trimise pe vătaful de curte să-i întrebe ce caută. Vătaful spuse împăratului cererea lor, iar el porunci să puie pe cei doi rîndași la grajd, iar pe Roman Năzdrăvan să-l îmbrace bine și să-l facă copil în casă.

Nu trecu mult timp și împăratul făcu pe Roman Năzdrăvan mai mare peste toate slugile curței împărătești. Frații lui, cum auziră aceasta, hotărîră să-l piarză.

Într-o zi, cînd împăratul voia să se ducă la plimbare, ei îi ieșiră înainte cu căciulile în mîni și ziseră:

— Luminate-mpărate, să trăiești, măria-ta, întru mulți ani! Fratele nostru, Roman Năzdrăvan, s-a lăudat că poate să-ți aducă cloșca cu puii de aur a zmeului Tărtăcot, cu barba d-un cot și cu limba de doi.

Împăratul chemă numaidecît pe Roman Năzdrăvan și-i zise:

— Frații tăi mi-a spus că te-ai lăudat să-mi aduci cloșca cu puii de aur a lui Tărtăcot cu barba d-un cot.

— E, e, măria-ta, cine m-a pîrît, nu m-a pîrît să mă crească, ci să mă piarză; dar bun este Dumnezeu, o să-ți aduc cloșca, măcar de-aș ști că-mi voi răpune viața.

— Să știi, Romane — adăogă împăratul —, că daca nu-mi vei aduce cloșca, unde-ți stă picioarele o să-ți stea capul.

N-apucă să plece împăratul, și Roman Năzdrăvan se duse la zmeu, intră în palat și, ajungînd la odaia unde era cloșca închisă, se făcu pai de mătură și intră înlăuntru pe gaura încuietoarei; apoi, făcîndu-se iarăși om, zise

cloștii:

— Fă, cloșcă, vino cu mine!

Cloșca începu să strige:

— Sări, luminate împărate, că mă ia Roman Năzdrăvan. Zmeul veni numaidecît cu paloșul în mînă, dar Roman se făcu grăunte de mei și se puse după ușe. Zmeul, văzînd că nu este nimeni în casă, scoase biciul de la brîu și trase cloștii o bătăiuță țeapănă. Roman se făcu iar om și zise:

— Fă, cloșcă, vii tu cu mine ori ba?

— Viu, răspunse cloșca.

Atunci Roman luă cloșca cu pui cu tot ș-o dete împăratului, zicîndu-i:

— Poftim, luminate-mpărate, m-am închinat cu slujba care mi-ai poruncit.

Împăratul luă cloșca și dete lui Roman două căușe de galbeni și se duse, iar Roman se puse în scară și începu să-i numere. Din întîmplare, frații lui tocmai atunci treceau cu hîrdăul cu apă la grajd; văzînd însă pe Roman numărînd bani, zise unul către celălalt:

— Văzuși, mă, ce de bani a cîștigat afurisitul de Roman?

— Las' pe mine, mă, că ți-l voi așeza eu pe dînsul.

A doua zi, cînd ieși împăratul la plimbare, ei veniră iarăși la scară cu căciulele în mîni și ziseră:

— Luminate-mpărate, fratele nostru Roman s-a lăudat să-ți aducă armăsarul lui Căpățînă-de-cal-într-un-picior-de- găină, înșelat și înfrînat.

Împăratul chemă pe Roman Năzdrăvan și-i zise:

— Auzi, mă, Romane, ce zic frații tăi, că te-ai lăudat să-mi aduci calul lui Căpățînă-de-cal-într-un-picior-de-găină, înșelat și înfrînat!

— Să trăiești, măria-ta! Cine m-a pîrît, nu m-a pîrît să mă crească, ci să mă piarză; dar bun e Dumnezeu.

După aceea încălecă calul, se duse la zmeu și, intrînd în grajd, zise armăsarului:

— Mă, armăsare, vino cu mine!

Armăsarul, cum auzi acestea, strigă:

— Sări, stăpîne, că mă ia Roman Năzdrăvan!

Zmeul, cum auzi, se scoborî în grajd cu paloșul într-o mînă și cu biciul de foc într-alta și zise calului:

— Unde este Roman Năzdrăvan, bre? Calul se uită împrejur și nu văzu pe nimeni, căci Roman se făcuse pai și intrase în iesle; atunci zmeul, văzîndu-se înșelat, se puse cu biciul pe cal și îi muie binișor spinările, iar după aceea se duse la treaba lui.

Roman, văzîndu-se iarăși numai cu calul, îi zise:

— Mă, armăsare, vino cu mine!

— Acuma viu, stăpîne, dar înainte de a pleca, sapă la picerele mele cele dîndărăt, c-o să dai peste un butoi cu aur topit și altul cu argint; să iei două căușe de argint și să mă stropești de la mijloc pînă la coadă și să-ncalici pe mine.

Roman Năzdrăvan făcu după zisa calului; încălecă pe dînsul și se duse. Dar ce mîndrețe, Doamne! Calul se făcuse jumătate de aur cu pietre nestimate, iar jumătate, de argint și atît de frumos, încît la soare te puteai uita, dar la dînsul, ba.

Cînd ajunse Roman la împărăție, împăratul tocma se întorcea de la plimbare; îi dede calul și luă patru căușe de galbeni.

Frații lui însă văzu toate acestea și ziseră unul către altul:

— Bre! ce dă bani a cîștigat nelegiuitul!

— Lasă, mă, răspunse unul din doi, că ți-l pui eu bine pe dînsul!

A doua zi, cînd împăratul se plimba prin grădină, frații lui Roman Năzdrăvan îi ieșiră înainte și-i ziseră:

— Luminate-mpărate, să-ți lungească Dumnezeu zilele; fratele nostru, Roman Năzdrăvan, s-a lăudat ca poate să-ți aducă chiar pe zmeu, viu nevătămat.

— Dar asta este cu neputință, răspunse împăratul.

— Știm prea bine, măria-ta, dar de, fratele nostru așa s-a lăudat.

Împăratul chemă pe Roman și-i zise:

— Așa e, mă Romane, că te-ai lăudat să-mi aduci pe zmeu viu nevătămat?

— E, luminate-mpărate, cine m-a pîrît la măria-ta, nu m-a pîrît să mă crească, ci m-a pîrît să mă piarză; dar fie, mă leg să-ți aduc pe zmeu; numai să-mi dai un car cu șase bivoli, să-mi dai șase dulgheri, șase tîmplari și șase fierari, și treaba e făcută.

Împăratul porunci să-i dea tot ce va cere. Roman se sui în car și apucă calea către zmeu. Se duse zi de vară pînă seara; iar cînd fu aproape de palatul zmeului, se făcu moș bătrîn cu barba și sprîncenele pînă la pămînt. Zmeul, cum îl zări, se dete jos, îi ieși în cale și-i zise:

— Ce cauți, moșule?

— Ce să caut, luminate-mpărate, am prins pe hoțul de Roman Năzdrăvan și am venit la măria-ta să-mi dai ăl plop de colo, să fac un butoi ca să-l bag într-însul.

— Bucuros, moșicule!

Atunci Roman tăie plopul și numai cît clipești din ochi făcu un butoi gros, legat cu cercuri de fier; dar cînd veni vremea să-l înfundeze, zise zmeului:

— Luminate-mpărate, știi că Roman Năzdrăvan e mare voinic, el poate să spargă butoiul și să scape, și atunci ne prăpădește pe toți; fă bine de intră măria-ta în butoi și, după ce l-oi înfunda, pune-ți toată puterea să vedem, poți să-l spargi?

Zmeul se supuse și intră în butoi, iar dulgherii, tîmplarii și fierarii înfundară butoiul și, după ce îl legară cu lanțuri groase de fier, înjugară bivolii și plecară; iar pe la apusul soarelui ajunseră la împărăție și deteră pe zmeu în mîna împăratului, viu nevătămat.

Împăratul porunci să desfunde butoiul, să vază daca se află zmeul într-însul; iar zmeul răspunse

din butoi:

— Luminate-mpărate, daca vrei să trăiești, zi oamenilor tăi să nu mă scoată din butoi, că de voi scăpa, nu se alege praf de tine și de palatul tău.

Atunci împăratul porunci să aducă lemne și, făcînd focul, arse pe zmeu trei zile și trei nopți; iar Roman luă oasele zmeului și le dete împăratului, carele, de bucurie, făcu pe Roman boier din doisprezece și-i dete pe fie-sa de soție. Roman căzu la pămînt și sărută poala împăratului, iar după aceea zise:

— Știi una, luminate-mpărate; frații mei s-au lăudat că poți să-i legi pe vîrful unei șire de paie aprinsă și că ei nu vor arde.

Împăratul porunci să-i lege și, dîndu-le foc, arseră de se făcură cenușă. Iar Roman trăi și împărăți și împărătește și pînă în ziua de astăzi. Încălicai p-o șea și vă spusei dumneavoastră așa.

Omul de piatră

A fost odată un împărat și o împărătească, amîndoi tineri și frumoși, dar nu făceau copii.

Într-o zi, veni la împăratul un arap buzat și-i zise:

— Să trăiești, luminate împărate! Am, auzit că împărăteasa nu face copii și am adus buruieni pe care, cum le-o bea, rămîne grea.

Împăratul luă buruienile de la arap și porunci să-i dea cal împărătesc și un rînd de haine de aur ce-ți lua vederile de frumusețe, apoi chemă pe împărăteasa și-i dete buruienile să le fiarbă și să le bea. Împărăteasa chemă pe bucătăreasă și-i dete buruienile să le fiarbă, fără să-i spuie de ce treabă sunt. Bucătăreasa, neștiind puterea lor, gustă dintr-însele și apoi le duse împărătesei să le bea. Nu trecu mult timp la mijloc și rămase grea împărăteasa și bucătăreasa. Iar cînd veni vremea, născură amîndouă cîte un coconaș mai frumos decît tot ce este frumos pe lumea aceasta, și le puse nume unuia Dafin și altuia Afin.

Într-o zi, împăratul plecă la bătălie și, lăsînd pe fiul său în locu-i, îi dete o mulțime de chei în mînă și-i zise:

— Fiule, în toate casele ce se deschid cu aceste chei să intri, iar în casa ce se deschide cu cheia de aur să nu-ți calce piciorul, căci nu va fi bine de tine.

Cum plecă împăratul din oraș, fiul sau intră prin toate casele și văzu o mulțime de pietre nestimate foarte frumoase, dar nu-i plăcu nici una dintr-însele; în cele din urmă, ajunse și la casa ce se deschidea cu cheia de aur, stătu puțin înaintea ușei, se gîndi la porunca ce-i dedese tată-său, dar biruindu-l nerăbdarea, intră înlăuntru și văzu un ochean de sticlă. Se uită prin el și văzu un palat cu

totul și cu totul de aur, încît la soare te puteai uita, iar la dînsul ba. Și într-însul ședea doamna Chiralina, tînără copilă, floare din grădină, frumoasă ca o zînă.

După ce o privi mai mult timp, puse ocheanul iarăși la locul lui și ieși afară cu ochii plini de lacrămi.

Nu trecu mult timp și împăratul se întoarse de la bătălie biruitor; dar în loc să-i iasă fiul său înainte, să-l priimească cu bucurie, ieși numai împărăteasa și-i spuse că fiul ei este bolnav. Împăratul pricepu numaidecît de unde-i venea boala și chemă pe toți doftorii și doftorițele din lume, dar toți îi ziseră că pînă nu va da fiului său de soție pe doamna Chiralina, el nu se va însănătoșa. Împăratul trimise soli peste soli la doamna Chiralina, dar fu peste putință, căci tatăl ei nu voia să o mărite.

Auzind feciorul împăratului toate acestea, hotărî să se ducă el însuși să o ceară de la tatăl ei. Așadar spuse toate acestea fratelui său de cruce și, într-o zi, plecară amîndoi și se făcură nevăzuți. Merseră zi de vară pînă seara și ajunseră la muma Crivățului, bătură la ușă și ieși înaintea lor o babă zbîrcită și îi întrebă ce caută. Ei răspunseră că cer să-i găzduiască pînă a doua zi și să le spuie pe care drum să apuce ca să ajungă la împărăția doamnei Chiralina.

Baba se uită la dînșii cu milă și apoi le zise:

— V-aș priimi în casă cu mare bucurie, da mi-e frică că va veni fiul meu și vă face pre amîndoi sloi de gheață; duceți-vă mai bine la sora mea cea mai mică, că ea poate să vă găzduiască și să vă spuie și drumul la doamna Chiralina.

Feciorul de împărat plecă înainte și ajunse la muma Vîntului turbat; plecară și de acolo și ajunseră la muma Vîntului de primăvară, bătură în ușă și ieși o femeie înaltă și tînără, și frumoasă. Această femeie, cum văzu pe feciorul de împărat, îi zise:

— Dragă Făt-Frumos, știu că ai plecat să cauți

pe doamna Chiralina, s-o iei de soție; dar nu vei putea să ajungi pînă la împărăția ei fără ajutorul fiului meu. Rămîneți aci, dar trebuie sa vă ascunz foarte bine, căci cum o simți fiul meu că se află la mine oameni după tărîmul cellalt, vă omoară. Zicînd aceste vorbe, plesni de trei ori din palme și îndată sări după sobă o pasăre de aur, cu ciocul de diamant și cu ochii de smarand, și-i băgă subt aripi pe amîndoi, apoi se sui iarăși pe sobă.

Nu trecu mult timp și se auzi o dulce vîjîitură de vînt, care aducea un miros de trandafiri și de rozmarini, ușa se deschise singură și intră în casă un flăcău frumos, cu păr lung de aur, cu aripi de argint și cu un băț în mînă, împletit cu de tot felul de ierburi și flori. Cum intră în casă, zise mă-sei:

— Mamă, mie îmi miroase a om după tărîmul cellalt.

— Ți-o fi mirosind, mamă, dar p-aicea n-are ce căuta oamenii după tărîmul cellalt.

Vîntul se liniști și se puse la masă; dar după ce mîncă o strachină de lapte dulce de căprioară și bău apă de micșunele dintr-o oală de marmură, se puse la povestit.

Mă-sa, văzîndu-l cu voie bună, zise:

— Fiul meu, ia spune-mi, unde este împărăția doamnei Chiralina și cum ar face cineva ca să o ia de nevastă?

— Greu lucru mă întrebași, mamă! dar, aide, treacă-meargă. Împărăția doamnei Chiralina este departe de aci, cale de zece ani; dar această cale se poate face cît te ștergi la ochi daca cineva s-o duce în pădurea cea neagră de lîngă gîrla de păcură, care aruncă cu pietre și foc pînă la cer, și daca o încăleca pe bușteanul ielelor cu care poate să treacă gîrla; însă cine aude și va spune cuiva, acela să se facă de piatră pînă la genuchi. După ce va ajunge la împărăție, trebuie să se facă un cerb de aur și să intre într-însul ca să ajungă în odaia împărătesei și să o fure; cine aude și va spune cuiva să se facă de piatră pînă la brîu. După ce o

va lua de soție, muma Crivățului, de pizmă, o să trimită un ovrei cu niște cămăși frumoase și mai subțiri decît pînza paianjenului. Doamna Chiralina o să cumpere cămăși, și daca nu le va uda cu lacrimi de turturică, cum se va îmbrăca cu dînsele, va muri; cine aude și va spune cuiva să se facă cu totul și cu totul de piatră.

Pe cînd vîntul spunea toate acestea, feciorul de împărat adormise, iar feciorul bucătăresei rămăsese deștept și auzise tot.

A doua zi, după ce plecă vîntul d-acasă, feciorul de împărat întrebă pe muma vîntului daca i-a spus fiul său ceva; dar ea, temîndu-se să nu se facă piatră, îi răspunse că n-a aflat nimic.

Atunci feciorul bucătăresei și cel de împărat luară drumul înainte și se duseră zi de vară pînă seara, dar cînd fu pe la scăpătatul soarelui, auziră un zgomot și un urlet mare, apoi văzură o gîrlă mare de păcură aprinsă, aruncînd pietre pînă la înaltul cer. Feciorul de împărat se sperie, dar feciorul bucătăresei îi zise:

— Nu te teme de nimic și vino cu mine în această pădure, și fă ce ți-oi zice eu.

Ajungînd în mijlocul pădurii, zăriră bușteanul ielelor, încălicară amîndoi pe dînsul și, dîndu-i pinteni de trei ori, se prefăcu într-o căruță cu doisprezece cai de foc și într-o clipă se înălță pînă la Vîntul turbat și se pogorî la porțile palatului doamnei Chiralina. Apoi, după ce se deteră jos, căruța se prefăcu iar în buștean și ei rămaseră dinaintea unui palat de zamfir (piatră) și cu porțile de chiparos; iar la una din ferestre sta doamna Chiralina, îmbrăcată cu haine de aur țesute cu mărgăritar.

Cum văzu doamna Chiralina pe feciorul de împărat, prinse o așa de mare dragoste de dînsul, încît căzu la grea boală și ajunse la ceasul morței.

Ce nu făcu bietul împărat ca să o scape? Dar toate erau în zadar. În cele din urmă, veni o babă și-i zise:

— Luminate împărate, să trăiești întru mulți ani! Daca vrei să se facă sănătoasă fiica împărăției-tale, să cauți cerbul de aur care cîntă ca toate păsările și să-l aduci în casă numai trei zile și vei vedea cum se va face sănătoasă.

Împăratul puse să strige pristavul în toată împărăția; iar după trei zile, feciorul bucătăresei lovi bușteanul de trei ori și se făcu un cerb de aur frumos, apoi băgă într-însul pe feciorul de împărat și se puse dinaintea palatului.

Împăratul, văzînd cerbul, se dete jos și întrebă pe feciorul bucătăresei daca-i este de vînzare.

— Nu-mi este de vînzare, ci de închiriere, răspunse cu semeție feciorul bucătăresei.

— Ei bine! ce ai să-mi ceri, ca să mi-l dai numai trei zile?

— Să-mi dai o mie de bani de aur.

Tocmeala se făcu și împăratul luă cerbul și-l băgă în odaia doamnei Chiralina; apoi se duse la treaba lui.

Cerbul, cum se văzu numai cu doamna Chiralina, începu să cînte un cîntec de dor, de plîngea lemnele și pietrele. Doamna Chiralina adormi, iar feciorul de împărat ieși din cerb și o sărută pe frunte, apoi intră iarăși în cerb.

A doua zi, doamna Chiralina spuse femeilor sale că a visat de două ori că a sărutat-o un june frumos. Atunci una din femei, fiind mai pricepută, zise doamnei Chiralina că, pe dată ce va începe cerbul să cînte, să se prefacă că doarme și cum va simți că o sărută cineva, să puie mîna pe dînsul.

Cum veni noaptea, cerbul începu să cînte un cîntec de jale. Doamna Chiralina se prefăcu că doarme și, cînd veni Făt-Frumos să o sărute, îl strînse în brațe și-i zise:

— D-acum înainte nu vei mai scăpa, că mult am dorit să te dobîndesc.

Ei se giugiuliră ca niște porumbei pînă îi apucă ziua; iar cînd fu pe la prînz, veni împăratul și cu fiul bucătăresei ca să-i dea cerbul. Doamna

Chiralina începu să plîngă că nu vrea nicidecum să se despartă de cerb; dar fiul bucătăresei zise încetinel:

— Cere de la împăratul voie să petreci cerbul pînă afară din oraș, căci acolo ne așteaptă o căruță cu doisprezece cai de foc, în care o să ne suim cu toții și o să ne ducem la împărăția lui Făt-Frumos, iubitul tău.

Doamna Chiralina ceru și dobîndi de la împăratul această voie și petrecu pe cerb cu mare alai pînă afară din oraș; atunci Afin lovi cerbul de trei ori în burtă și îndată se făcu dintr-însul o căruță cu doisprezece cai de foc; apoi, luînd pe doamna Chiralina c-o mînă și pe Dafin cu alta, sări într-însa și se făcură nevăzuți. Și după ce umblară zi de vară pîna-n seară, ca cuvîntul de poveste ce d-acilea încolo se gătește, ieșiră pe tărîmul cellalt și ajunseră în țara lor.

Împăratul, cum priimi știre despre sosirea fiului său, îi ieși înainte cu mulțime de oști, apoi îl însoți cu doamna Chiralina și făcu nuntă împărătească, care ținu trei zile și trei nopți.

Într-o zi, doamna Chiralina ședea la fereastra palatului și se uita la drum, cînd iaca un ovrei cu cămăși de vînzare. Doamna Chiralina îl chemă sus și luă două cămăși mai subțiri decît pînza paianjenului și se îmbrăcă cu una dintr-însele. Nu trecu mult și se bolnăvi atît de greu, încît ajunse pe mîna morței.

Afin află de boala împărătesei și intră pe la miezul nopței în odaia unde dormea ea, apoi o stropi peste tot cu lacrămi de turturică și ieși afară; dar strejarii de la ușă se duseră la Dafin-împărat și-l pîrîră că l-a văzut sărutînd pe împărăteasa.

Împăratul, cum auzi, se făcu foc de mînie și porunci să taie capul lui Afin. Dar cînd ajunse la locul de pierzare, Afin zise împăratului:

— Mulți ani să-ți dea Dumnezeu, împărate; pentru toată frăția și dragostea mea către tine, te rog să strîngi pe toți boierii cei mari ai împărăției,

că am să spui înaintea lor un mare cuvînt. Și apoi vei porunci să-mi taie capul.

Împăratul porunci să adune divanul împărătesc, în care să fie de față și doamna Chiralina, și aducînd pe Afin, îi zise:

— Spune, nelegiuitule, aceea ce ai de spus!

Atunci Afin începu așa:

— A fost odată un fecior de împărat care prinse dragoste asupra unei fete de împărat după tărîmul cellalt, și fiindcă nu putea să trăiască fără dînsa, a plecat împreună cu fratele său de cruce ca ori s-o găsească, ori să-și răpuie capul prin pustii. După ce umblară lumea în cruciș și curmeziș, ajunseră la muma Crivățului și o rugară să le spuie drumul care ducea la fata de împărat după care plecaseră ei. Muma Crivățului îi trimise la muma Vîntului de primăvară, care îi găzdui și le făgădui să întrebe pe fiul său. Ea s-a ținut de vorbă căci, cum a venit fiul său, l-a întrebat și el a început să spuie așa: împărăția doamnei Chiralina este departe de ei cale de zece ani; dar această cale se poate face într-o clipeală de ochi, daca s-o găsi cineva care să se ducă în pădurea cea neagră de lîngă gîrla de păcură care aruncă pietre de foc pînă la cer, unde va găsi bușteanul ielelor și va încălica pe dînsul ca să treacă gîrla. După ce va ajunge la împărăție, trebuie să facă din buștean un cerb de aur și să între într-însul, ca să ajungă în odaia doamnei Chiralina și să o fure. După ce o va lua de soție, sora Vîntului turbat, de pizmă, o să trimită un ovrei cu niște cămăși mai subțiri decît pînza paianjenului și, daca nu va ști să le ude cu lacrămi de turturică, cum se va îmbrăca cu dînsele, în trei zile va muri.

După ce vîntul spuse toate acestea mume-sei, o jură că, de va spune cuiva ceea ce a auzit, să se facă cu totul de piatră.

A doua zi, feciorul de împărat întrebă pe muma vîntului daca a aflat ceva de la fiul său; dar ea, temîndu-se să nu se facă piatră, îi zise că n-a aflat

nimic. Iar fratele de cruce al feciorului de împărat nu dormise în noaptea aceea și auzise tot. Astfel, fără să spuie feciorului de împărat această taină, se duse împreună cu dînsul în pădurea neagră, încălecară pe buștean și trecură gîrla dincolo.

Cum sfîrși Afin aceste vorbe, se făcu de piatră pînă la genuchi. Boierii din divan, cum văzură această minune, se speriară. Afin începu iarăși și zise:

— După ce ajunseră la palatul doamnei Chiralina, fratele de cruce lovi bușteanul de trei ori și se făcu un cerb de aur și băgă pe feciorul de împărat într-însul, carele prin această șiretenie se cunoscu cu fata și o fură.

Zicînd și aceste cuvinte, Afin se făcu de piatră pînă la brîu. Împăratul și împărăteasa, văzînd nevinovăția lui Afin, începură a plînge și a-l ruga să înceteze din povestire. Dar el nu voi, ci merse înainte, zicînd:

— După ce împăratul se cunună cu doamna Chiralina, nu trecu mult și împărăteasa cumpără două cămăși de la un ovrei, se îmbrăcă cu una dintr-însele și îndată căzu la grea boală. Afin, știind din ce venea boala, intră pe la miezul nopții la împărătească și, găsind-o dormind, o stropi cu lacrămi de turturică și o scăpă de moarte.

Cum sfîrși Afin această povestire, se făcu cu totul și cu totul de piatră, iar Dafin-împărat și cu doamna Chiralina plînseră trei zile și trei nopți; apoi luară trupul cel împietrit al făcătorului lor de bine și-l puseră în odaia lor, ca să-și aducă aminte de dînsul totdauna.

După aceea, ei trăiră mai mult timp și născură un copil.

Într-o dimineață, Dafin-împărat intră în casa împărătesei și-i spuse că a visat o femeie îmbrăcată în haine albe, care i-a zis că daca voiește să învieze pe fratele său cel împietrit, să taie copilul lor și să ungă piatra cu sîngele lui. Împărăteasa spuse că și ea a visat tot un astfel de vis; apoi, unindu-se

amîndoi, tăiară copilul și, stropind piatra cu sînge, începu să se miște, apoi învie cum se cade și zise:

— O Doamne! da greu somn am dormit.

— E! e! frate — răspunse împăratul —, ai fi dormit mult și bine daca nu tăiam copilul ca să te stropim cu sîngele lui.

Atunci Afin se crestă la un degit cu cuțitul și lăsă să curgă sîngele său peste copil, care învie numai într-o clipă; iar împăratul, de bucurie, porunci să se facă veselie mare în toată țara.

Și încălicai p-o șea și v-o spusei domniei-voastre așa.

Omul-de-flori-cu-barba-de-mătasă sau povestea lui Făt-Frumos

A fost odată ca niciodată, daca n-ar fi, nici că s-ar mai povesti, cînd lupii beau tutun și urșii făceau săpun, de-și ungeau femeile fețele și uncheșii bărbile.

A fost odată un împărat mare și tare. După ce bătu pre toți împărații pămîntului și le luă împărățiele, se însură și făcu trei fete: una cu soarele-n frunte, alta cu luna în spate, iar cea mai mică cu luceafărul de dimineață iarăși în frunte; și toate erau mai frumoase decît zînele munților și ale pădurilor.

Aceste fete se duseră la scăldat și intrară într-o baie de marmură; dar deodată se ridică o furtună pe cer și le răpi pe cîtetrele. Ajungînd la urechile împăratului această întîmplare, i se tăie inima și muri, lăsînd pe împărăteasa văduvă.

Într-o zi, împărăteasa se apucă să măture pîn casă, dar pe cînd mătura, îi sări un bob de piper în poală; ea luă bobul și-l puse pe sobă, dar el sări și de acolo iar în poala împărătesei. Văzînd că nu poate scăpa de dînsul, îl înghiți; și așa rămase grea și născu un copil cu părul de aur.

Acest copil creștea în trei zile cît cresc alți copii în treizeci de ani și se făcu voinic ca brazii munților. Împărăteasa îl dete la dascăl de învață toate măestriile lumei și, temîndu-se ca să nu-l piarză, îi făcu o colivie de aur și-l închise într-însa, dîndu-i jucării copilărești ca să-i treacă de urît.

Într-o zi trecu p-acolo o babă cu două tivdi cu apă; feciorul de împărat o văzu și, trăgînd cu arcul îi sparse amîndouă tivdiile. Baba se uită în sus și, văzîndu-l, îi zise:

— Lua-te-ar mama Vîntului turbat, care a luat pe cîtetrele surorile tale.

Feciorul de împărat, cum auzi blestemul babei, chemă pe mumă-sa și-i zise:

— Ian spune-mi, mamă, am avut eu surori ori nu?

— N-ai avut, dragul mamei, nici o soră, răspunse împărăteasa.

— Spune-mi drept, mamă, că daca nu, mă vei pierde.

Văzînd însă că mumă-sa nu voia să-i spună adevărul, se făcu bolnav și-i zise că, daca nu-i va da țîță de subt talpa casei, el va muri. Împărăteasa făgădui ca-i va împlini această cerere. Atunci el se sculă din pat și rădică talpa casei și mă-sa puse țîța subt talpă, dar el lăsă talpa cam greu peste țîță, zicînd iarăși mă-sii:

— Spune-mi, mamă, am avut eu alți frați sau surori?

Deocamdată mumă-sa nu voi să-i spuie, dar el lăsă talpa și mai mult; atunci mumă-sa, nemaiputînd să rabde, zise:

— Să știi, fătul meu, că ai avut trei surori mai frumoase decît zînele rîurilor și ale pădurilor, dar le-au răpit cei trei zmei care lăcuiesc pe tărîmul cellalt.

— Spune-mi acum ce fel de om a fost tată-meu, care sunt armele care purta și pe ce cal încălica?

— Tată-tău a fost un mare viteaz și s-a bătut nouă ani cu zmeul Răchită-înflorită, ca să ia pe soră-sa de nevastă; armele lui sunt îngropate la rădăcina unui plop în grădină, iar calul paște iarbă verde prin livede.

Atunci el, încredințîndu-se despre toate, i-a dat drumul și, ducîndu-se la un vrăjitor, i-a spus tot ce aflase de la dînsa.

— Ei bine — zise vrăjitorul — acum du-te și ie frîul și-l sună în trei părți ale livezei.

El luă frîul și-l sună la cele trei părți ale livezei și îndată veni la dînsul o mîrțoagă de cal șchiop și plin de bube. Făt-Frumos îi dete un picior în piept și se duse d-a berbeleacul cale de nouă zile și nouă

nopți. Sună frîul de al doilea și de al treilea, dar tot acel cal veni. Văzînd aceasta, scoase paloșul să-l înfigă în pieptul calului. Dar calul îi zise:

— Făt-Frumos, Făt-Frumos, nu mă omorî, ci du-te de taie trei sute de viței de la trei sute de vaci și dă-mi laptele să-l beau. Făt-Frumos făcu precum îi zisese calul, iar peste trei zile sună iarăși frîul; dar d-astă dată veni un cal ca un zmeu și-i zise:

— Ian încalecă acum pe mine și atinge-mă de trei ori cu scările.

Făt-Frumos împlini voia calului și, după ce se plimbă puțin cu dînsul, îl atinse de trei ori cu scările; atunci calul deschise douăsprezece aripi și zbură cu dînsul pînă la Vîntul turbat apoi, coborîndu-se tot pe locul de unde plecase, zise:

— Făt-Frumos, dacă vrei să te slujesc cum se cade, să mai tai șase sute de viței de la șase sute de vaci și să-mi dai laptele să-l beau.

Făt-Frumos împlini și această poruncă a calului; iar peste trei zile veni împlătoșat și încoifat și sună frîul. Calul veni și el numaidecît, înșelat și înfrînat, apoi zise:

— Iată-mă, stăpîne, gata la poruncile tale.

Făt-Frumos încălecă pe cal și se duse și iar se duse cale lungă și nătîngă ca Dumnezeu să ne-ajungă, iar cînd soarele ajunsese pe la chindii, intră într-o pădure neagră și întunecoasă. După ce călători cîtva timp pîn acea pădure, calul se opri în loc și-i zise:

— Stăpîne, uită-te bine înainte și-mi spune ce vezi?

Făt-Frumos se uită, dar nu văzu nimic. Calul iar îi zise să se uite; atunci el se uită cum se cade și văzu o mulțime de șerpi cu capetele rădicate pînă la cer și vărsînd flăcăre de foc din guri; el spuse calului ce văzuse, dar calul îi zise:

— Stăpîne, noi trebuie să trecem prin mijlocul acelor balauri; bagă dar mîna în urechea mea cea dreaptă și scoate un arc de săgeți și, cînd vom fi aproape de dînșii, să slobozi o săgeată și ei ne vor

face loc să trecem.

Făt-Frumos făcu cum îi zise calul; iar cînd ajunse aproape de balauri, trase o săgeată, și ei de frică plecară capetile la pămînt și-i lăsară să treacă. De aci plecă iar înainte și dete peste o cîmpie cu păduri frumoase de chiparos, cu iarbă verde ca mătasea și o mulțime de fîntîni cu apa limpede ca vioreaua și rece ca gheața; iar la căpătîiul acei cîmpii era un palat cu totul și cu totul de argint.

Cum ajunse la palat, bătu în poartă și ieși înainte o fată frumoasă; el îi arată un ineluș de aur, pe care, cum îl văzu, fata cunoscu că Făt-Frumos îi este frate și-l strînse în brațe, apoi îi zise:

— Fugi, frate, că de te va găsi zmeul aici, te va omorî.

— Ian spune-mi — întrebă Făt-Frumos — ce semne are zmeul cînd vine?

— El își trimite buzduganul înainte, răspunse fata.

Nu trecu mult și buzduganul veni; și după ce bătu de trei ori în poartă, se puse în cui. Făt-Frumos luă buzduganul și, învîrtindu-l de trei ori, îl azvîrli înapoi la zmeu; apoi încălicînd pe cal, se duse de se ascunse subt podul de argint. Zmeul veni numaidecît, dar cum ajunse la capul podului, calul începu a sforăi și a se trage înapoi. Zmeul îi dete cu scările și-i zise:

— Hi! cal de zmeu, de paraleu, mergi nainte! că nu mi-e frică de nimeni, decît de Făt-Frumos, dar el este pe tărîmul cellalt și nu crez să-i fi adus corbul osciorul și vîntul perișorul.

— Ba poate l-o fi adus, zise Făt-Frumos ieșind de subt pod. Zmeul se repezi la dînsul și-i zise:

— Cum vrei să ne batem? În săbii să ne tăiem sau în luptă să ne luptăm?

— Ba în luptă, că-i mai dreaptă, zise Făt-Frumos.

Apoi după aceea amîndoi voinicii se luară la luptă: zmeul aduse pe Făt-Frumos și îl băgă în pămînt pînă la genunche. Făt-Frumos învîrti pe

zmeu și, băgîndu-l în pămînt pînă la gît, îi tăie capul pe cînd calul lui omora pe al zmeului. Făt-Frumos scoase un bici și, plesnind de trei ori, făcu palatul zmeului o nucă, o băgă în buzunar și plecă înainte.

După ce călători cîtva timp, dete peste un palat cu totul și cu totul de aur; bătu în poartă și ieși înainte-i o fată foarte frumoasă. Îi arătă și ei inelul cel de aur, pe care, cum îl văzu, cunoscu pe Făt-Frumos de frate și, strîngîndu-l în brațe, îi zise:

— Fugi, frățiorul meu, căci de va veni zmeul, te va face mici fărîme.

— Ian spune — întrebă Făt-Frumos — ce semne face zmeul cînd vine?

— El își trimite buzduganul înainte, răspunse fata.

Nu trecu mult timp și buzduganul veni; apoi, după ce bătu de trei ori în poartă, se puse în cui. Făt-Frumos îl luă din cui și-l azvîrli înapoi la zmeu, iar după aceea încălică calul și se ascunse subt podul de aur al palatului. Zmeul veni, c-o falcă-n cer și cu alta-n pămînt, dar cînd ajunse la capul podului, calul lui începu să se tragă înapoi; zmeul îi dete cu scările și-i zise:

— Hi! cal de zmeu, de paraleu, mișcă înainte! că nu mi-e frică de nimeni decît de Făt-Frumos, dar el este pe tărîmul cellalt și nu crez să-i fi adus corbul osciorul și vîntul perișorul.

— Ba poate i l-o fi adus, zise Făt-Frumos ieșind de subt pod. Atunci zmeul zise:

— Cum vrei, în luptă să ne luptăm sau în săbii să ne tăiem?

— Ba în luptă, că-i mai dreaptă, răspunse Făt-Frumos. Apoi se luară la luptă și se luptară zi de vară pînă seara; iar cînd ajunse soarele la chindii, Făt-Frumos trînti pe zmeu și-i tăie capul; iar după aceea plesni din bici de trei ori și tot palatul se făcu o nucă, pe care o băgă în sîn, și plecă înainte.

Se duse și iar se mai duse, pînă ce dete peste un palat de topaz, care strălucea atît de mult, încît la

soare te puteai uita, iar la dînsul, ba. După ce se cunoscu și cu soră-sa cea mai mică, ce lăcuia în acel palat, se ascunse iar subt pod și, venind zmeul, se luă cu dînsul la luptă și se luptară toată ziua, dar nu putură să se trîntească unul pe altul. Văzînd aceasta, zmeul se făcu flacără galbenă, iar Făt-Frumos se făcu și el flacără roșie și iar se luptară, dar nu putură să se biruiască. Zmeul se uită în sus și, văzînd un corb, îi zise:

— Corbule, corbulețule! du-te la zaana și-ți moaie o aripă în seu și una în apă și cu seul să mă stropești pe mine, iar cu apa să stropești pe Făt-Frumos, că ți-l dau împreună cu calul lui să-l mănînci.

Făt-Frumos rădică și el capul în sus și zise:

— Corbule, corbulețule! du-te la zaana și moaie-ți o aripă în seu și alta în apă și cu seul să mă uzi pe mine, iar cu apa să uzi pe zmeu, că-ți dau să mănînci trei zmei împreună cu caii lor.

Corbul plecă și, întorcîndu-se peste puțin, udă pe Făt- Frumos cu seu, iar pe zmeu cu apă. Făt-Frumos sări dasupra zmeului și-i tăie capul, apoi plesni din bici și, făcînd și palatul acestuia nucă, o băgă în sîn și se duse înainte, pînă ce ajunse la o grădină cu poame foarte frumoase. El întinse mîna să ia o pară, dar calul se opri în loc și-i zise:

— Stăpîne, să nu mănînci din aceste poame, că vei muri; că este sora cea mare a zmeului prefăcută în grădină; dar daca ai poftă mare, dă mai întîi cu sabia în trei părți ale pomului ș-apoi mănîncă cît vei voi.

Făt-Frumos tăie pomul în trei părți și începu să curgă sînge, apoi culese pere și mîncă. Nu trecu mult și văzu o fîntînă cu apă rece; dar cînd voi să bea, calul iarăși îi zise să facă tot ce făcuse la grădină. Făt-Frumos lovi fîntîna de trei ori cu sabia și, după ce curse sînge, bău apă și se răcori. Iar după aceea merse înainte, pînă ce dete peste o vie cu struguri dulci ca zahărul și mirositori ca chihlimbarul. El voi să rupă un strugure, dar calul

iarăși îi zise:

— Stăpîne, nu rupe struguri, căci via aceasta este sora cea mică a zmeilor și de vei mînca numai o broboană, vei muri; dar daca ai poftă de struguri, taie o viță cu sabia și apoi mănîncă cîți struguri îți plac.

Făt-Frumos tăie o viță și, după ce curse un pîrîu de sînge, luă struguri și mîncă.

Plecă și se duse, măre, cale lungă și nătîngă, ca Dumnezeu să ne-ajungă, căci cuvîntul din poveste mai înainte mai lung și mai frumos este, dar cînd rămase soarele de o suliță, calul zise lui Făt-Frumos:

— Stăpîne, ian uită-te îndărăt și spune-mi, vezi ceva? Făt-Frumos se uită, dar nu văzu nimic. Uită-te mai bine, îi zise calul. Atunci Făt-Frumos se uită bine și văzu o flacără cît gămălia acului de mică. Să știi, stăpîne, că acea flacără este muma zmeilor și a zmeoaicelor și nu știu cum vom scăpa de dînsa. Ține-te bine de coamă, ca am să ocolesc lumea cît te ștergi la ochi ca să ajungem la cetatea Omului-de-flori-cu- barba-de-mătasă, căci numai acolo e scăpare pentru noi.

Făt-Frumos ascultă povața calului, carele deschise toate aripile și începu să zboare mai iute decît vîntul și mai încet decît gîndul, dar flacăra din ce în ce se mărea și începu să arză pe Făt-Frumos în spate. Calul, văzînd că nu-i nădejde de scăpare, se înălță pînă la Vîntul turbat și intră în cetatea Omului-de-flori. Atunci zmeoaica, rămîind afară de cetate, zise cu amărăciune:

— Făt-Frumos, Făt-Frumos, fă-mi o gaură în zid, să văz cine ești tu care mi-ai omorît trei copii și trei fete.

Făt-Frumos porunci să facă gaura, dar cînd zmeoaica băgă capul și voi să-l soarbă, el îi aruncă în gură un buzdugan de fier ars în foc, pe care sorbindu-l, se umflă și plesni.

Omul-de-flori-cu-barba-de-mătasă, auzind că Făt-Frumos se află în împărăția lui, trimise

ciohodari și ideclii de îl chemă la împărăție și îl puse în fruntea mesei; dar văzînd pe fata Omului-de-flori, rămase încremenit de frumusețile ei și o ceru de la tată-său de soție. Omul îi zise că i-o dă dacă-i va aduce apă vie și apă moartă de unde se bat munții în capete.

Făt-Frumos încălecă calul și se duse spre soare-apune și dete peste un om care bea apă de la nouă scocuri de mori și se văieta că n-are ce bea. Făt-Frumos stătu în loc și se mira de dînsul; iar el îi zise:

— Nu te mira de mine, ci te miră mai bine de Făt-Frumos, care a omorît trei zmei, trei zmeoaice și pe muma zmeilor.

— Eu sînt acela, răspunse Făt-Frumos.

— Daca ești tu, ia-mă cu tine, că mult bine îți voi prinde.

Făt-Frumos luă pe omul ce nu se sătura de apă și plecă înainte. Pe drum întîlni un alt om, care mînca pînea de la nouă cuptoare și se văieta că moare de foame. Făt-Frumos se uită la dînsul și începu să se mire, dar el îi zise:

— Nu te mira de mine, ci te miră de Făt-Frumos, care a omorît trei zmei, trei zmeoaice și pe muma zmeilor.

— Eu sunt acela, zise Făt-Frumos.

— Daca ești tu, apoi ia-mă cu tine, că mult bine ți-oi prinde.

Făt-Frumos îl luă și pe acest și plecă înainte. Merse ce merse și dete peste un om, care sărea din munte în munte cu nouă pietre de moară legate de picior și se plîngea că n-are ce sări.

După ce-l luă și pe acesta cu dînsul, merse înainte ca cuvîntul din poveste, că-nainte mult mai este, și ajunse într-o cîmpie de unde se auzea zgomot mare. Atunci calul zise lui Făt-Frumos:

— Stăpîne, cată spre soare-apune și spune-mi, vezi ceva?

Făt-Frumos se uită și văzu doi munți bătîndu-se în capete.

— Pintre acești doi munți avem să trecem ca să luăm apă vie și apă moartă, zise calul; să mergem încetișor și, cînd om fi aproape de munți, să-mi dai de trei ori cu pintenii și să te ții bine de coamă cu o mînă și cu cealaltă să iei apă.

Cum ajunse Făt-Frumos dinaintea munților, dete pinteni calului, care zbură mai iute decît gîndul, trecu pe la fîntînă, luă apă și ieși dintre munți mai nainte de a se lovi în capete.

Făt-Frumos aduse apă la Omul-de-flori-cu-barba-de mătasă și ceru să-i dea pe fie-sa de nevastă. Dar Omul-de-flori îi zise:

— Eu ți-oi da-o, daca mi-i găsi un om care să mănînce pînea de la nouă cuptoare, altul să beie apa de la nouă scocuri de mori.

Făt-Frumos zise împăratului:

— Gătește cele nouă cuptoare și arată-mi cele nouă scocuri de moară, că am oameni să-ți mănînce pînea și să-ți beie apa. Omul de flori porunci vizirului să gătească pînea și să arate scocurile; și după ce le găti, veni împăratul să privească. Atunci Făt-Frumos făcu semne oamenilor săi și, cît te ștergi la ochi, mîncară pînea și băură apa. Dar Omul- de-flori nu voi: să-i dea fata nici după aceasta, ci îi zise:

— Daca voiești să aibi pe fie-mea de soție, să-mi aduci garoafa care miroase cale de nouă ani și apoi ți-oi da negreșit pe fie-mea.

Făt-Frumos plecă să caute garoafa și se duse cale lungă ca Dumnezeu să ne-ajungă, pînă ce simți mirosul garoafei. Atunci calul îi zise:

— Stăpîne, bagă mîna în urechea mea cea dreaptă și scoate din ea o bucată de săpun, o perie și o gresie și mergi înainte fără frică. De ce mergea și mergea, mirosul mai tare se făcea, pînă ce ajunse la un palat de sticlă; trase la poartă, bătu în ea și nime nu-i răspunse. Atunci el intră înlăuntru, văzu garoafa și o luă. Apoi încălecă pe cal și plecă înspre Omul-de-flori. Nu făcu multă cale și simți că vine după dînsul zmeul palatului de sticlă, cu o

falcă în cer și cu una în pământ. Dar tocmai cînd era să-i ajungă, calul îi zise:

— Stăpîne, aruncă săpunul.

El îl aruncă și numaidecît se făcu un alunecuș care împiedică pe zmeu de a-l ajunge. Zmeul însă făcu ce făcu și trecu cum putu alunecușul; și cînd era să ajungă iar pe Făt-Frumos, calul îi zise să arunce peria. Cum o aruncă, se făcu o pădure deasă, de nu putea nime să răzbată printr-însa; dar zmeul făcu ce făcu ș-o trecu. Apoi luă pe Făt-Frumos iarăși în goană și, cînd era să-l prindă, aruncă gresia, care se făcu un munte mare și nalt pînă la cer. Zmeul roase piatra cu dinții și trecu prin ea. Atunci calul zise:

— Stăpîne, nu e bine de noi, o să pierim; dar mai avem o scăpare: să-ți tragi sufletul de nouă ori, că am să mă rădic și să trec de nori ș-apoi de acolo să cad peste zmeu și să-l strivesc.

Făt-Frumos se luă după povața calului, se ridică pînă la nori, apoi se lăsă peste zmeu și-l strivi, iar după aceea se duse și dete garoafa Omului-de-flori, care, nemaiavînd ce-i cere, îi dete pe fie-sa. Dar cînd veni vremea să se culce cu dînsa, veni omul cel cu nouă pietre de picioare și ceru să se culce și el în cămară cu dînșii. Făt-Frumos îl lăsă, căci făcuse jurămînt să nu-i calce niciodată vorba. Peste noapte tocmai cînd Făt-Frumos dormea mai bine, ieși un balaur din gura fetei și cînd se întinse să muște pe Făt-Frumos, omul cu pietrele de picere scoase paloșul și-l tăie în mici fărîmele. Mai ieși unul și-l tăie și pe acela și cînd ieși și cel de al treilea, îi zdrobi capul cu o piatră de moară. Apoi după ce-i puse la o parte pe tustrei balaurii ce-i omorî, se culcă și dormi.

A doua zi de dimineață palatul împărătesei era plin de vlădici și de popi ce venisă să îngroape pe Făt-Frumos, crezîndu-l mort, ca și pe ceilalți gineri ai împăratului. Dar cînd îl văzură viu, se minunară și i se închinară. Omul-de-flori veni și el ca să se încredințeze de este viu sau mort Făt-Frumos, dar

cînd văzu pe balaurii cei morți, se sperie și întrebă. Dar omul cu pietrele de moară îi spuse că ei au ieșit din fie-sa; cînd era să-l muște pe Făt-Frumos și să-l omoare, ca pe ceilalți gineri, el i-a ucis.

Atunci Omul-de-flori începu nunta și o ținu trei zile și trei nopți; iar după aceea Făt-Frumos își luă ziuă bună și plecă cu nevasta sa acasă, la împărăția lui. Și făcu toate avuțiile zmeilor în trei părți și le dete celor trei oameni care-l ajutase. Omul cu pietrele de moară nu se mulțumi și ceru să împartă și nevasta cu dînsul. Făt-Frumos se împotrivi: dar el scoase paloșul și, cînd era gata să taie pe împărăteasa, atunci ieși din gura ei încă un balaur, pe care omul cu pietrele de moară îl făcu fărîme și zise:

— Făt-Frumos, Făt-Frumos! ie-ți avuțiile, ie-ți nevasta și trăiți sănătoși, că am scos acum dintr-însa patru balauri și i-am mai lăsat numai unul, că nu e bine să rămîie femeia fără nici un drac. Făt-Frumos se prinse frate de cruce cu omul cu pietrele de moară și-l rugă să nu se prea depărteze de pe locurile acestea, ca nu cumva dracul ce a rămas în femeie să-i răpuie zilele.

Apoi a ajuns acasă și, după ce a văzut pe mumă-sa, a plesnit de trei ori cu biciul, și cele trei nuci s-au desfăcut în trei palate frumoase și cu cele trei surori ale lui într-însele, pe care, dupe ce le-au dat munca înapoi, le-au măritat și s-a făcut mare bucurie și veselie în toata împărăția.

Încălicai pe-o șa și v-o spusei dumneavoastră așa.

Table of Contents

Roman Năzdrăvan
Omul de piatră
Omul-de-flori-cu-barba-de-mătasă sau povestea lui Făt-Frumos

Table of Contents

Roman Năzdrăvan	2
Omul de piatră	9
Omul-de-flori-cu-barba-de-mătasă sau povestea lui Făt-Frumos	18